

ZMEUL ȘI ZMEUL MUMIFIAT

Nici nu se uscase bine cerneala pe diploma mea de șapte clase , pe care o adusesem de la școală, că tata , mama , bunica și cășunara cu gura pe mine , zicându-mi că de azi înainte și până la toamnă, când voi pleca la Hunedoara , n-o să mă mai pună la nicio treabă prin gospodărie și nici cu vitele la păscut n-o să mă mai duc . Asta numai și numai pentru faptul că trebuia să repet toată materia la I. română și matematică din clasele a șasea și a șaptea , de atâtea ori până le voi învăța pe de rost .

Grea și delicată hotărâre luaseră părinții mei , atât pentru mine , cât și pentru frate-meu , pentru mine că trebuia să stau toată ziua închis în casă și să tocesc la infinit toate lecțiile și toate predările profesorilor , iar pentru frate-meu că trebuia să meargă singur cu toate vitele la pășune și , din nefericire , tocmai asta nu-i plăcea . Da , dar unde-i ordin nu-i tocmeală, zice o zicală ; așa că vrem-nu vrem , ne place-ori nu ne place , urmăm porunca părinților .

Din nou și anul acesta : gardurile gospodarilor din comună , obloanele prăvăliei lui Banu , pereții casei boierilor Hurezeanu unde se instalase primăria comunală și toată fațada căminului cultural și a școlii se înroșise de afișe cât mine de mari , care ne chemau la școala profesională de la Hunedoara și pe care scria cu litere albastre pe un fond roșu tot ce ni se cerea , de la materiile la care trebuia să ne pregătim pentru examen și până la pasta și periuța de dinți care nu trebuia să lipsească din valiza fiecăruia ferecată cu lacăt .

Toată lumea-n sat , dar mai ales lumea aceea cam de seama mea , cu toții parcă numai de treaba asta erau interesați și numai de asta le era taina .

Într-una din zile mă întâlnesc cu bătrânul satului , un șugubăț , mai tot timpul pus pe glume cu noi, copiii , cu nea Fircă , fostul nostru vecin de când stăteam în chirie în casa lui unchiul Fan , acum vizavi de căminul cultural , stăpânul câinelui aceleia mare și griv precum un dalmațian , Dali, prietenul nostru de joacă .

„Ce măi faci, bă, Costică , auzâi că te duci la școală, la Hunedoara?” mă întreabă bătrânul cu cuvinte rare și cu o privire pe cât de iscoditoare , pe atât de dojenitoare . „Mă duc, nea Fircă”, îi răspund eu bucuros , victorios și plin de entuziasm , de parcă eu cucerisem războiul de independență . „Îmm , da, mă Costică , dar să știi tu, mă, nene , de la mine , că tot de satul tău și de oamenii lui o să-ți fie dor și odată ș-odată tot aici o să te întorci.” „Ehe , nea Fircă”, îi răspund eu dezinvolt bătrânului , „de-abia aștept să plec , să mă scap de coada oilor și de noroaiele astea și înapoi n-o să mai vin.” „Ei , nene , nene , o să-ți aduci tu aminte de vorbele mele” , îmi răspunde bătrânul pe același ton , cu aceleași cuvinte rare , domoale și de luat aminte .

Da ! Eram încântat și fericit , nevoie mare , de decizia luată de părinții mei în decursul a doi ani de meditație , acum trebuia să trag tare cu revizuitul materiilor , pentru ca să nu mă fac de rușine , să nu ratez examenul .

Și totuși am noroc că tata și mama revin în hotărârea lor și în zilele de sâmbătă , dar mai ales duminicile , îmi îngăduie să duc eu vitele la pășune și în felul acesta am din nou fericita ocazie să mă întâlnesc cu prietenul meu, Nicușor Văduva , cu nea Gheorghică al Leanii și cu toți ceilalți copii cu care între prânz și amiază mergeam la pescuit pe Amaradie și despuiați cum ne făcuse mamele noastre alergam precum zmeii cât ne țineau puterile prin băltoacele ascunse prin dosul răgăliilor de salcie și răchită .

Frumoase , minunate clipe și de neuitat!

Mama , acum membră a C.A.P.-ului , este repartizată la brigada lui nea Gheorghe Hurezeanu , să muncească în grădina de legume .

Într-una din zile , pe când stăteam seara la masă , o aud : „Nicule , ne anunță brigadierul , nea Gheorghe Hurezeanu , că mâine , chiar dacă e zi de sâmbătă , trebuie să ne ducem toată echipa de la grădina de zarzavat , la săpat cu cealaltă echipă de la muncile câmpului , să săpăm coasta asta de la Gica lui Văduva în sus până la via lui Matei Pârvan , că vrea președintele , Mircea lui Cârstea , să pună lucernă cu ovăz pentru animale”

Cu câteva zile înainte , plictisit de tocit la lecții singur în casă ieșii să mă mai înviorez , să mai iau o gură de aer și mă întâlnii cu prietenul meu, Nicușor : „Bă Costică , acasă la mine, acolo sub pățul unde măi lucraram noi la avionul ăla , acum construii un zmeu grozav de mare , dar n-am panglici de ălea de hârtie creponată să-l împodobesc, bă, și să-l fac să zboare cât mai sus și mai îmi trebuie să cumpăr și vreo două papiote de ață , să-l înălțăm , de să nu-l mai vedem și nu alta.”

Zmei mai înălțasem eu cu Nicușor pe aici , prin Hurezani , pe Iliești , pe la Casa Bătrână și care mai de care mai mari și mai sofisticați , așa că nu stau prea mult pe gânduri și-i promit prietenului meu că de hârtia creponată și papiotele de ață mă ocup eu . Zis și făcut . Mă înfățișez în fața tatii , știind că nici-odată nu m-a refuzat ori de câte ori i-am cerut vreun favor , obțin niște bănuți și fuguța mare la prăvălia lui nea Banu și-mi dotez prietenul cu tot necesarul de care avea nevoie pentru terminarea marelui zmeu , după cum îmi spusese . Tot acum stabilim că sâmbătă și duminică , între prânz și amiază , după ce venim cu vitele de la câmp , să ieșim pe terenul din fața casei lui . Tot pământul lor era până la casa lui nea Petrică Căploiu , poreclit Petrică Cizmarul și unde în fiecare an puneau porumb și de aici să dăm drumul uriașei arătări . A doua zi , după ce-mi băgai vitele în grajd , cu gândul la zmeu , luai de două ori din masă și tuleo la Nicușor , cu două case mai la vale .

Mama , așa cum o auzisem cu o seară înainte , era la săpat în coasta aceea , mai sus de casa lui nea Costică Văduva , care nu era mai departe de vreo trei sute de metri de sat .

Nicușor mă aștepta în poarta de la drum și îmi spune că ar fi mai bine dacă am înălța zmeul din deal de casă , că-i mai multă lărgime și vântul bate mai cu putere , după care ne ducem la atelierul nostru de sub pățul .

Când văd eu ditamai brezaia făcută din carton și bețe ușoare de lemn , pictată cu tot felul de culori în fel și chip și împodobită cu panglici de hârtie creponată , îmi tresaltă inima de bucurie și de nerăbdare să-l înălțăm cât mai degrabă . Îl scoatem cu mare grijă de sub pățul , îl transportăm cu deosebită atenție în porumbii din deal de casă , care nu cu mult ne trecea de brâu în sus și , pentru că un vânticel adia destul de tare dinspre dealul Artanu , nu ne-a fost greu să vedem cum măgăoaia noastră urâtă și despletită își ia zborul fâlfâindu-și panglicile în toate direcțiile și se înalță , de trebuie să ținem zdravăn de sfoara de papiotă .

Zmeul nostru nu se înălța vertical , datorită adierii vântului , se ducea în direcția coastei pe care acum două echipe de săpătoare , cam vreo douăzeci la număr , se străduiau s-o transforme din verdele-i crud , în negrul pământului și care nu erau mai sus de cota de vreo cincizeci de metri înălțime față de micuța câmpie ce venea până în curțile gospodarilor și pe la jumătatea căreia ne instalasem noi locul de lansarea despletitei urâtani .

O zi grozav de frumoasă . Soarele ne dogorea scalpul capului , iar adierea vântului făcea ca frunzele porumbului să ne mângâie picioarele acoperite doar de niște pantalonași scurți .

„Îuu , îuuu , îuuu” , se aude o voce de femeie țipând , de parcă ar fi mușcat-o vreun șarpe , ori văzuse vreo nălucă .

Noi trăgeam mereu de ață smucind-o , pentru ca să înălțăm zmeul și mai sus , mai ales că și Nicușor cumpărase și el încă o papiotă și-o înnodasem la cele cu care lansasem brezaia noastră .

Vedem cum tot cârdul acela de femei aliniat precum cocorii toamna când își iau zborul către țările calde și care săpau de zor , lasă sapele înfipte în brazdele lor , s-au aruncate care-ncotro , și-o apucă parcă pline de disperare a fugi pe coastă la deal . Fiecare alerga cât putea de tare : fie în două picioare , fie folosindu-și și mâinile , îmbulucindu-se una într-alta , ori prinzându-se una de alta , să se salveze din fața arătării care venea spre ele în salturi amenințându-le cu tentaculele ei multicolore .

„Bă , Costică , hai bă , că făcurăm o mare prostie” , îl aud pe prietenul meu și-l văd cum trage disperat de sfoară zicându-mi : „Hai să ne punem în genunchi și strânge ața mai repede”

La un moment dat , femeile se opresc din alergat pe coastă în sus și se uită la cartonul nostru vopsit în fel și chip , cu panglicile fâlfâind în bătaia vântului și care se retrăgea grăbit la locul de lansare . Bietele femei își dau seama că se speriaseră de un zmeu din carton , de o joacă de copii și își reiau locurile la treaba ce-o aveau de făcut . Noi ne-a așezăm în fund între porumbii bogați în frunze verzi și continuăm să ne aducem la destinație minunea de urâtenie cu care băgasem în sperieți bieteles femei ce se grăbeau să termine de săpat , pentru a veni mai devreme acasă .

De-amiaz , împreună cu prietenul meu , pornim cu vitele la câmp .

În toată după amiaza aceea ne-am amuzat copios pe seama spaimei ce-o trăsese bieteles femei care o luaseră la sănătoasa speriate de isprava noastră de care nici prin cap nu ne trecuse că se va termina în felul acesta .

În seara aceea , când ne am adunat toată familia în jurul mesei rotunde și începurăm a mânca , mama nu mai termina de povestit minunea ce li se întâmplase .

„Să vă spun , mumă , ce pățirăm astăzi la săpat” , își începe mama povestea ei . „Săparăm noi cât săparăm , că fusăram vreo douăzeci de femei și cum se găsiră : Leana lui Ciobotea , nepoata Lila lui Frunză , Loti lui Nelu lui Valică , Spereanța Aristicăi lui Dună , toate bune de glume , acum să te ți cu mâinile de burtă de atâta răs și nu alta . Reghina , cum e ea mai domoală , rămăsese cu postata mai în urmă și rândul nostru de femei se făcu ca un stol de găște sălbatice când își iau toamna zborul , ea era chiar în mijlocul șiragului de colectiviste . Nu știu cum se uită în spate către Artanu și văzu deasupra capului ei o arătare feroasă care se zbătea de zor s-o prindă de cap . Țipă , mumă , de ne speriarăm toate femeile . Lăsarăm sapele și-o apucarăm de nebune pe coastă la deal , de aproape , să ne călcăm în picioare una pe alta . Noi crezurăm că văzu biata femeie vreun balaur de șarpe prin ale buruieni sau cine știe ce grozăvenie . Noroc cu fina Valerica lui Cioi , Leana lui Ciobotea și Spereanța Aristicăi că-s mai curajoase din fire , că se uitară înapoi să vadă ce este , de ce se sperie biata Reghina atât de îngrozitor . Ce să vedeți ? Niște draci de copii înălțaseră un zmeu de ăla de-al lor , dar ce-i drept că era și mare , dar și urât ca dracu , că de aia Reghina țipă atât de tare și-o luă la fugă pe coastă la deal și noi ca niște proaste după ea . Ehe , dar acum să te ții cu răsul , că nebunele ăștia nu se măi opriră cu glumele lor , până terminarăm toată coasta de săpat” .

„Hă , hă , hă , vă speriarăți ca niște iepuri de umbrele lor , fă , da năroade măi sunteți” , râde tata de frica bietelor femei .

Eu căram cu lingura la gură și făceam eforturi să nu pufnesc în răs și bineînțeles că îmi era frică să nu mă dau de gol și să aflu mama că tocmai eu eram implicat în năzbâția asta , că altfel s-ar fi putut s-o păgubesc de vreo scatoalfă .

Seara , când împreună cu tata trecurăm pe la grajdul vitelor să vedem ce fac , în ușa grajdului îmi dă un cot zâmbind și privindu-mă cu coada ochiului . „ Hai mă , nu cumva tu cu prietenul tău , cu Nicușor , o speriarăți pe Reghina de să crape pipota-n ea?” Îl privesc și-i dau de înțeles că tocmai noi eram zmeii care făcusem grozava năzdrăvănie .